

Luonnonsuojelulain 54 §:n mukainen lupa poiketa Hopeakummun luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä

Hakija

Savon High Voltage Oy
Jesse Kärkkäinen
Pienen Neulamäentie 2
70800 Kuopio

Hakemus

Savon High Voltage Oy hakee lupaa poiketa Hopeakummun yksityisen luonnonsuojelualueen (YSA073489) rauhoitusmääräyksistä sähköverkon saneerausta varten, jossa on tarkoituksena asentaa 0,4 kV maakaapelia tienvarteen ja purkaa pois suojelualueen läpi kulkeva vanha 0,4 kV ilmajohto. Maakaapeli sijoitettaisiin kiinteistölle 167-409-35-27 vievän tien itäpuolelle noin 1 m:n päähän tienreunasta ja 0,7 m:n syvyyteen. Kaapelin asentamiseksi tienvarresta pitäisi kaataa noin 20 puuta. Kaapelin asentaminen ja vanhan ilmajohdon purkaminen suoritettaisiin syksyllä lintujen pesimäkauden jälkeen.

Hopeakummun luonnonsuojelualue on perustettu Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen päätöksellä vanhojen metsien suojelemiseksi. Alueen rauhoituspäätöksen mukaan alueella on kielletty mm. metsänhakkuu sekä kasvien ja kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen, maa- ja kallioperän vahingoittaminen sekä liikkuminen moottoriajoneuvolla. Luonnonsuojelulain 54 §:n mukaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

Hopeakummun yksityinen luonnonsuojelualue sisältyy Hopealahden metsän Natura-alueeseen (FI0700036), joka on liitetty Natura 2000-verkostoon luontodirektiivin mukaisena alueena (SAC). Alueen suojeluperusteena ovat luontodirektiivin luontotyypeistä boreaaliset luonnonmetsät ja lehdot sekä luontodirektiivin lajeista liito-orava. Sähköverkon saneerauksen toimenpiteet kohdistuisivat molempiin suojeluperusteena olevaan luontotyyppiin. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei ole tiedossa suunnitellulla maakaapelin sijoitusreitillä ja ilmajohdon reitillä. Luonnonsuojelulain (9/2023) 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

ELY-keskuksen päätös ja lupaehdot

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) myöntää hakijalle luvan poiketa Hopeakummun yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä hakemuksen mukaisesti sähköverkon saneerausta varten seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 1.9.-31.12.2025.
2. Toimenpiteille tulee olla suojelualueen maanomistajan suostumus.

9.5.2025

3. Moottoriajoneuvoilla saa liikkua vain teillä ja ajourilla sekä ilmajohdon nykyisellä reitillä.
4. Maakaapelin asentamista varten voidaan kaataa noin 20 puuta suojelualueelta kiinteistölle 167-409-35-27 johtavan tien itäpuolelta enintään 1,5-2 m:n leveältä vyöhykkeeltä tienvarresta. Kaadetut puut tulee jättää lahopiuksi suojelualueelle.
5. Toimenpiteitä tehtäessä on pyrittävä välttämään suojelualueen kasvillisuuden vahingoittamista ja häiriön aiheuttamista suojelualueen linnustolle ja muulle eläimistölle enempää kuin se on välttämätöntä toimenpiteiden toteuttamiseksi.
6. Ennen puiden kaatamista on varmistettava, ettei toimenpidealueella sijaitse liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Puita ei saa kaataa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoilta.
7. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
8. Hakija vastaa muista hankkeeseen tarvittavista luvista ja ilmoituksista.
9. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
10. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
11. ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. ELY-keskus voi peruuttaa osittain tai kokonaan tämän luvan, mikäli luvan ehtoja ei noudateta.
12. Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle on toimitettava raportti luvan käytöstä 31.12.2025 mennessä. Raportti toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.pohjois-karjala@ely-keskus.fi, viitteeksi POKELY/371/2025. Raportista tulee käydä ilmi kaadettujen puiden lukumäärä.

Perustelut

Hopeakummun luonnonsuojelualue (YSA073489) on perustettu 28.3.1995 Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen päätöksellä dnro 0795L0011-251. Alueen pinta-ala on noin 11,1 hehtaaria. Ympäristökeskuksen päätöksen mukaisesti alueella on kielletty mm. ojen kaivaminen, vesien perkaaminen ja patoaminen sekä kaikenlainen muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja sen ainesten ottaminen; metsänhakkuu sekä kasvien ja kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen; selkärankaisten eläinten tappaminen, pyydystäminen, hätyyttäminen ja pesien vahingoittaminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen keräämistä varten; rakennusten, laitteiden, teiden ja polkujen rakentaminen; liikkuminen moottoriajoneuvoilla; muu toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden tai eläimistön säilymiseen alueella. Rauhoitusmääräysten estämättä alueella on kuitenkin sallittua hoitaa ja käyttää olemassa olevia teitä ja sähkölinjoja. ELY-keskus katsoo, että ilmajohdon purkaminen on sähkölinjojen hoitoon ja käyttöön kuuluva toimenpide, joka on mahdollista toteuttaa ilman luonnonsuojelulain mukaista poikkeuslupaa.

9.5.2025

Hopeakummun luonnonsuojelualueen rauhoituspäätöksen mukaan alueen rauhoitusmääräyksistä voidaan ELY-keskuksen hyväksymän suunnitelman mukaan poiketa metsänhakuuta ja rakentamista koskevaa kieltoa lukuun ottamatta, mikäli toimenpide on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltu. Luonnonsuojelulain 54 §:n nojalla ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualueutta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan sähkönsiirto on osa suojelualueen nykyistä käyttöä ja maakaapelin asentamisen voidaan katsoa liittyvän olemassa olevan yhdyskuntateknisen rakenteen ja laitteiden kunnostamiseen. Ilmajohdon korvaaminen maakaapelilla ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta, kun toimenpiteet kohdistuvat pinta-alaltaan pienelle alueelle (480-640 m²) ja purettavan ilmajohdon alueelle kasvaa ajan myötä vähintään vastaava määrä puustoa kuin mitä maakaapelireitiltä poistetaan. Sähköverkon saneeraus parantaa sähköverkon toimintavarmuutta alueella ja suojelualueen läpi kulkevan ilmajohdon purkaminen poistaa jatkossa tarpeen suojelualueella tapahtuvalle johtokadun raivaukselle ja ilmajohdon kunnossapidolle.

Natura-alue

Suojelualue sisältyy Hopealahden metsän Natura 2000 -alueeseen (FI0700036, SAC), jonka suojelun perusteena ovat luontodirektiivin luontotyypeistä boreaaliset luonnonmetsät (16,5 ha) ja lehdot (1,7 ha) sekä luontodirektiivin lajeista liito-orava. Alueen suojelun tavoitteena on vähintään kohteen merkityksen säilyminen osana Natura 2000 -verkostoa. Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita: alueella vallitseva lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys; luontotyyppin tai lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Luonnonsuojelulain 35 §:ssä säädetään, että jos hanke tai suunnitelma joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on tehnyt Natura-alueelle maastokatselmuksen yhdessä kiinteistön maanomistajan edustajan kanssa 7.3.2025. Maastokatselmuksella tarkasteltiin maakaapelin vaihtoehtoisia sijoituskohtia tienvarressa sen molemmin puolin. Maakaapelin sijoituskohdassa tien molemmin puolin esiintyy luontodirektiivin luontotyyppiä boreaaliset luonnonmetsät ja sen edustavuudeksi on arvioitu erinomainen (luontotyyppi-inventointi 2005). Tien itäpuolella esiintyy myös pienialaisesti luontodirektiivin luontotyyppiä lehdot, edustavuus merkittävä. Lehdon luonnontila on muuttunut ojituksen vuoksi. Maastokatselmuksella todettiin, että kaapelin sijoittaminen tien itäpuolelle edellyttäisi noin 20 kookkaan puun kaatamista ja sijoittaminen tien länsipuolelle noin 30 kookkaan puun kaatamista maksimissaan 1,5-2 m:n etäisyydellä tiestä. Näin ollen kaapelin sijoittamisesta tien itäpuolelle aiheutuisi vähemmän vahinkoa Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille verrattuna tien länsipuolelle sijoittamiseen. Tien itäpuolella toimenpiteet kohdistuisivat noin 405-540 m²:n kokoiselle alueelle boreaaliset luonnonmetsät -luontotyyppillä ja 75-100m²:n

9.5.2025

alueelle lehdot -luontotyyppillä. Toimenpiteet kohdistuisivat siten maksimissaan 0,33 %:lle Natura-alueen luonnonmetsät -luontotyyppin ja 0,59 %:lle lehdot -luontotyyppin pinta-alasta. Koska maakaapelin asentamista varten poistettava puiden määrä on vähäinen ja toimenpiteiden kattama pinta-ala on suppea suhteessa suojeluperusteena olevien luontotyyppien alaan, ei luontotyypeille aiheutuvaa heikennystä pidetä merkittävänä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan 20 puun kaataminen ja suojelualueelle jättäminen ei heikennä merkittävästi suojelun perusteena olevia Natura-luontotyypejä.

Nykyinen ilmajohto sijaitsee suojelu- ja Natura-alueella kohdassa, jossa esiintyy boreaaliset luonnonmetsät -luontotyyppiä. Maastokatselmuksella arvioitiin, ettei ilmajohdon purkamisesta aiheudu heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontoarvoille, kun ilmajohdon purkaminen tapahtuu nykyiseltä johtoreitiltä käsin, eikä johtoreitin vierestä kaadeta puustoa. Lisäksi purettavan ilmajohdon reitille kasvaa ajan myötä puustoa, joten boreaaliset luonnonmetsät -luontotyyppin pinta-alan väheneminen tienvaresta maakaapelin asennuksen vuoksi korvautuisi tosiasiallisesti myöhemmin toisaalla ilmajohdon reitin metsittyessä.

Hopealahden metsän Natura-alueella ja Hopeakummun luonnonsuojelualueella esiintyvä liito-orava on luontodirektiivin liitteessä IV a mainittu eläinlaji, joka edellyttää tiukkaa suojelua. Luonnonsuojelulain 78 §:n mukaan tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei ole tiedossa suunnitellulla maakaapelin sijoitusreitillä ja ilmajohdon reitillä. ELY-keskuksen arvion mukaan noin 20 puun kaataminen kapealta vyöhykkeeltä tien itäpuolelta ei heikennä liito-oravan elinympäristöä. Lisäksi suojelualueelta purettavan ilmajohdon reitin metsittyessä vähintään vastaava määrä puita kasvaa alueelle. Ennen puiden kaatamista tienvaresta tulee kuitenkin varmistaa, etteivät toimenpiteet kohdistu liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin.

ELY-keskuksen arvion mukaan hakemuksen mukainen sähköverkon saneeraus ei lupaehdojen mukaisesti toimittaessa heikennä merkittävästi Hopealahden metsän Natura-alueen suojeluperusteena olevia luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen varsinainen Natura-arviointi ole siten tarpeen.

ELY-keskus katsoo, että hakemus täyttää luonnonsuojelulain 54 §:n 1 momentin mukaiset poikkeamisedellytykset.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 34 §, 35 §, 39 §, 54 §, 78 § ja 121 §

Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen päätös Hopeakummun luonnonsuojelualueen (YSA073489) perustamisesta 28.3.1995, dnro 0795L0011-251

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

9.5.2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä lupaehtojen mukaisesti luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi sähköpostitse.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Ville Vuorio ja ratkaissut johtava asiantuntija Saara Heräjärvi.

Liitteet

Valitusosoitus

Jakelu

Hakijalle sähköisesti.

Tiedoksi

Joensuun Työväenyhdistys ry. / Tuomas Tahvanainen, Juha Hämäläinen
Ympäristöministeriö, kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus, kirjaamo@syke.fi
Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri, pohjois-karjala@sll.fi
Pohjois-Karjalan lintutieteellinen yhdistys, pk.lintutieteellinen@gmail.com
Joensuun kaupunki, kirjaamo@joensuu.fi

Suoritemaksu

Luonnonsuojelulain 54 §:n 1 momentissa tarkoitettu poikkeus yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä: 316 €